

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Серифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра економіки та міжнародних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова вченої ради
30.10.2023
протокол № 11, п. 04

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 31.10.2023 № 165

**АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН
/ CERTIFICATION EXAM**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	Бакалавр	bachelor
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки /	Social and behavioral sciences
Спеціальність	051 Економіка /	Economics
Освітня програма	Економіка бізнесу /	Business economics
Форма навчання	Денна, денна із скороченим терміном	

Розробник(и): Богацька Наталія, кандидат економічних наук, доцент;
Кульганік Оксана, кандидат економічних наук;
Осіпова Лариса, кандидат економічних наук, доцент;
Павлюк Тетяна, кандидат економічних наук, доцент.

Гарант освітньої програми «Економіка бізнесу» - Богацька Наталія,
кандидат економічних наук, доцент

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних відносин 05 жовтня 2023 р., протокол №12; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права 13 жовтня 2023 р., протокол № 10

Рецензенти:

Мельничук О., кандидат економічних наук, доцент;
Прокопчук В. – директор ПрАТ «Зернопродукт МХП»

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 21.11.2023 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,39.
Обл.-вид. арк. 0,91. Тираж 2. Зам. № 535.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

Розділ 1. Мета і завдання атестаційного екзамену; його місце в структурі освітньої програми

Робоча програма атестаційного екзамену підготовлена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка бізнесу».

Мета атестаційного екзамену – виявлення рівня засвоєння теоретичних знань та практичних навичок здобувачів вищої освіти.

Завданнями атестаційного екзамену є виявлення рівня підготовки здобувачів вищої освіти, ступінь володіння професійними знаннями та уміннями виконання виробничих функцій, зазначених в освітньо-професійній програмі.

Атестаційний екзамен є завершальним етапом в отриманні кваліфікації ОС бакалавра зі спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка бізнесу» та проводиться після вивчення усіх освітніх компонентів ОС «бакалавр» та проходження практики.

На атестаційний екзамен виносяться наступні дисципліни:

ОК 1. Економіка підприємства.

ОК 2. Міжнародна економіка.

ОК 3. Макроекономіка.

ОК 4. Мікроекономіка.

Розділ 2. План підготовки студентів до атестаційного екзамену за видами навчальної роботи

Види навчальної роботи	Кількість годин
Аудиторні заняття	24
- лекції	4
- практичні заняття	20
Самостійна робота студентів	66
Всього годин / кредитів	90/3

**Розділ 3. Тематика та зміст лекційних, практичних занять,
самостійної роботи студентів**

№	Вид навчальної роботи і короткий зміст	Години	Шифр кафедри
1	2	3	4
Лекції			
1	<p><i>Лекція № 1 «Підприємство як суб'єкт ринкових відносин, функціонально-правовий статус його діяльності»</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи функціонування підприємства 2. Структура та управління підприємством 3. Планування діяльності підприємства 	2	8.1
	<p><i>Лекція № 2 «Ресурси підприємства»</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства 2. Витрати та результати діяльності підприємства 3. Персонал підприємства. Економіка праці 	2	8.1
Практичні заняття			
2	<p align="center"><i>Практичне заняття з Економіки підприємства</i></p> <p><i>Практичне заняття №1</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Показники виробничої програми: товарна, валова, чиста, умовно-чиста, нормативно-чиста, реалізована продукція. 2. Суть та завдання матеріально-технічного забезпечення підприємства. 3. Оцінка оборотного та основного капіталу підприємства. 4. Розв'язок творчих задач 	2	8.1
	<p align="center"><i>Практичне заняття з Економіки підприємства</i></p> <p><i>Практичне заняття №2</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інновації: сутність та різновиди. 2. Аналіз собівартості продукції та кошторис витрат 3. Методичні інструменти аналізу доходів підприємства, факторів, що обумовлюють їх формування. 4. Аналіз оплати праці та системи преміювання на підприємстві. Соціально-трудова відносина на підприємстві 5. Розв'язок творчих задач 	2	8.1

	<p align="center">Практичне заняття з Міжнародної економіки</p> <p align="center"><i>Практичне заняття №3</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародна економічна система. 2. Міжнародна торгівля товарами та послугами. 3. Міжнародний рух капіталу. 4. Міжнародна трудова міграція. 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Міжнародної економіки</p> <p align="center"><i>Практичне заняття №4</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Світовий ринок праці. 2. Міжнародне науково-технічне співробітництво. 3. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини. 4. Міжнародна економічна інтеграція. 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Макроекономіки</p> <p align="center"><i>Практичне заняття №5</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. 2. Сукупний попит та сукупна пропозиція. 3. Споживання, заощадження та інвестиції. 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Макроекономіки</p> <p align="center"><i>Практичне заняття №6</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономічна нестабільність та економічне зростання. 2. Інфляція та антиінфляційна політика. 3. Безробіття, політика зайнятості та соціальна політика 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Макроекономіки</p> <p align="center"><i>Практичне заняття №7</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фіскальна політика держави. 2. Монетарна політика. 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Мікроекономіки</p> <p align="center"><i>Практичне заняття №8</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи економіки. Ефективність використання ресурсів. 2. Загально-наукові методи економічного аналізу. Поняття нормативної і позитивної економіки. 3. Попит і закони попиту. Цінові та нецінові чинники попиту 4. Пропозиція і закони пропозиції. Цінові та нецінові чинники пропозиції. 5. Ринкова рівновага. 	2	8.1

	<p align="center">Практичне заняття з Мікроекономіки <i>Практичне заняття №9</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прямий і непрямий вплив держави на ринкову рівновагу. 2. Корисність в економічній науці і проблема її виміру. Криві байдужості та її властивості. 3. Бюджетне обмеження та можливості споживача. 4. Параметри функціонування підприємства як мікроекономічної моделі. Виробнича функція. 5. Витрати виробництва (постійні, змінні, сукупні, середні, граничні) 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Мікроекономіки <i>Практичне заняття №10</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика досконало конкурентного ринку праці. Формування індивідуального, галузевого та ринкового попиту на працю. 2. Ринкова пропозиція праці на досконало конкурентному ринку. Рівновага на ринку праці. 3. Ринок недосконалої конкуренції (монополія, монополістична конкуренція, олігополія). 	2	8.1
Самостійна робота студентів			
3	<p>Економіка підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічні межі обсягу діяльності підприємства. Метод визначення «точки безбитковості», «точки ліквідації», «зони збитковості та прибутковості». 2. Динамічні показники виробничої потужності: вхідна, вихідна, середньорічна виробнича потужність. 3. Запаси матеріально-сировинних ресурсів підприємства, їх необхідність та призначення. 4. Показники, що характеризують стан та рух основних фондів. 5. Ефективність використання основних фондів: поняття та критерії оцінки. 6. Планування загального фонду оплати праці. 7. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення. 8. Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами. 	18	

	<p>9. Сутність та функції прибутку, його значення в діяльності підприємства, джерела утворення.</p> <p>10. Показники прибутку та рентабельності, фактори, що впливають на рентабельність діяльності підприємства.</p> <p>11. Показники та критерії оцінки конкурентоспроможності підприємства за напрямками його діяльності: виробничої, організаційно-управлінської, кадрової.</p>		
	<p>Міжнародна економіка</p> <p>1. Міжнародні економічні відносини, суб'єкти, об'єкти та структурні рівні міжнародних економічних відносин.</p> <p>2. Теорії міжнародної торгівлі (докласичні теорії міжнародної торгівлі, класичні, неокласичні та альтернативні).</p> <p>3. Поняття та форми міжнародної торгівлі: традиційна, компенсаційна, торгівля за кооперацією; торгівля в режимі найбільшого сприяння, преференційна, дискримінаційна.</p> <p>4. Показники міжнародної торгівлі: обсягові; результативні; інтенсивності.</p> <p>5. Зовнішньоторговельний контракт: види, структура, функції.</p> <p>Міжнародні торговельні терміни (Інкотермс-2022).</p> <p>6. Форми і чинники міжнародного руху капіталу.</p> <p>7. Прямі іноземні інвестиції: сутність та форми.</p> <p>8. Портфельні інвестиції: сутність та інструменти міжнародного портфельного інвестування.</p> <p>9. Види інвестиційних операцій з цінними паперами (інструменти участі в капіталі, боргові цінні папери).</p> <p>10. Поняття міжнародної міграції робочої сили.</p> <p>11. Зовнішня і внутрішня міграція робочої сили; міжнародна міграція робочої сили: еміграція, імміграція, реїміграція.</p> <p>12. Сутність технологій і міжнародного технологічного трансферу.</p> <p>13. Форми передачі та захисту технологій.</p> <p>14. Способи комерційного і некомерційного міжнародного трансферу технологій.</p> <p>15. Валюта: поняття, типи та види.</p>	16	

	<p>16. Резервні валюти. 17. Валютний курс та валютне котирування. 18. Фактори впливу на валютний курс. 19. Міжнародний кредит: поняття, функції та форми. 20. Зовнішній борг. 21. Види та показники зовнішнього боргу. 22. Платіжний баланс: поняття, структура, фактори впливу та методи врівноваження. 23. Типи міжнародної економічної інтеграції: преференційна зона торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція. 24. Зона вільної торгівлі України з ЄС як поглиблена та всеохоплююча. 25. Організаційні форми співробітництва Україна-НАТО в економічній сфері. 26. Україна і Європейський Союз.</p>		
	<p>Макроекономіка</p> <p>1. Обчислення основних макроекономічних показників. 2. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції в короткостроковому і довгостроковому періодах. 3. Індекси цін та їх види. 4. Сутність та види інвестицій (валові і чисті реальні і фінансові, короткострокові та довгострокові, прямі і портфельні, венчурні і безбиткові, автономні та індукційовані). 5. Аналіз моделі мультиплікатора Кейнса (інвестицій). 6. Рівновага товарного ринку у моделі «витрати-випуск» («Кейнсіанський хрест»)). 7. Причини економічних коливань. 8. Антиінфляційна політика.: суть, види (активна, пасивна). 9. Види безробіття . Рівень безробіття. 10. Фіскальна політика: дискреційна, недискреційна. Крива Лаффера. 11. Розрахунок впливу податкового мультиплікатора та мультиплікатора державних видатків на обсяг ВВП. 12. Рівновага на грошовому ринку.</p>	16	

	<p>13. Трансмісійний механізм та ефективність монетарної політики. Політика «дорогих» та «дешевих» грошей. Депозитний та грошовий мультиплікатори.</p> <p>14. Сталий людський розвиток. Складові індексу людського розвитку.</p> <p>15. Соціальна політика держави. Об'єкти і суб'єкти соціальної політики. Види та інструменти соціальної політики.</p> <p>16. Державні соціальні стандарти (прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія).</p> <p>17. Суть, типи, джерела економічного зростання, методи їх обчислення.</p>		
	<p>Мікроекономіка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальні основи і методологія мікроекономіки. Загальноекономічні та специфічні методи мікроекономіки. 2. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Індивід. Домашнє господарство. Фірма. Держава. 3. Закони Госена. 4. Ординальна (порядкова) та кардинальна (кількісна) концепції корисності. 5. Рівняння рівноваги споживача: ординалістський та кардиналістський підходи. 6. Траєкторія розширення виробничої діяльності фірми. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. 7. Ефективність у виробничій сфері. Діаграма Еджворта. Крива виробничих контрактів. Парето-оптимальний розподіл ресурсів. 8. Ефективність та економіка добробуту. Парето – ефективний стан економіки. Теореми суспільного добробуту. 9. Теорія загальної рівноваги та економіка добробуту. Критерії оцінки добробуту. 10. Позитивні і негативні зовнішні ефекти, їх сутність, вплив на обсяг та ціну рівноваги; заходи щодо корегування (графічна інтерпретація). 	16	
	Всього годин / кредитів	90/3	

**Розділ 4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми, що виносяться на атестаційний екзамен**

Програмні компетентності	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4
ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.			+	+
ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+	+	+
ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+	+	+
ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.		+		
ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	+	+		
ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.				+
ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	+	+		
ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.	+			
СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.		+	+	+
СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.	+			
СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.	+	+	+	
СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.		+	+	+
СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.		+	+	

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.			+	
СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоуних відносин.				+
СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.			+	
СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.	+	+	+	
СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.		+	+	+
СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.		+		+
СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	+			

Розділ 5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, що виноситься на атестаційний екзамен

Програмні результати	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4
ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.			+	
ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.		+	+	+
ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.		+	+	+
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	+		+	+
ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	+			
ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.			+	+
ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.		+	+	
ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	+			
ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	+	+	+	

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	+			+
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.			+	
ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.			+	
ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.		+		
ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.		+		
ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	+	+	+	+
ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.		+		

Розділ 6. Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та міжнародних відносин**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
економіки, менеджменту та права
(протокол

_____ від _____ 2024р.)

Декан Галина ІВАНЧЕНКО

ШИФР _____

КОМПЛЕКСНЕ АТЕСТАЦІЙНЕ

ЗАВДАННЯ № _____

для атестаційного екзамену з базової освіти

студент _____ 4 курсу спеціальності 051 «Економіка»

денної форми навчання

прізвище/власне ім'я

дата

підпис

Вінниця 2024

Завдання I (теоретичне)

50 тестових завдань

Завдання II (практичне)

Використовуючи фінансову звітність торговельного підприємства:

1) Оцінити фінансову стійкість торговельного підприємства коефіцієнтним методом та проаналізувати отримані результати (повна відповідь на питання оцінюється в 20 балів);

2) Визначити, які ще методи оцінки фінансової стійкості підприємства, крім коефіцієнтного Ви знаєте (повна відповідь на питання оцінюється в 20 балів);

3) Здійснити оцінку фінансової стійкості підприємства відомим Вам методом та порівняти її результати з результатами коефіцієнтного методу (повна відповідь на питання оцінюється в 20 балів).

Таблиця

Показники	Нормативне значення	1 рік	2 рік	3 рік	Відхилення	
					2 рік від 1 року	3 рік від 2 року
Коефіцієнт автономії	> 0,5					
Коефіцієнт фінансової залежності	-					
Коефіцієнт маневреності власних засобів	-					
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	> 0,5					
Коефіцієнт фінансової стабільності	> 1					
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	< 1 зменшення					
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	-					

Конспект відповіді:

Розрахункова таблиця

Показники	Нормативне значення	1 рік	2 рік	3 рік	Відхилення	
					2 рік від 1 року	3 рік від 2 року
Коефіцієнт автономії	> 0,5					
Коефіцієнт фінансової залежності	-					
Коефіцієнт маневреності власних засобів	-					
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	> 0,5					
Коефіцієнт фінансової стабільності	> 1					
Коефіцієнт співвідношення власного залученого капіталу і	< 1 зменшен ня					
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	-					

Конспект відповіді:

Бали _____
(цифрами, прописом)

Прізвища та підпис екзаменаторів _____ (_____)
_____ (_____)
_____ (_____)
_____ (_____)
_____ (_____)

Критерії оцінювання атестаційного екзамену здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»

Атестаційний екзамен складається з двох етапів:

- теоретична частина (тестові завдання, що формують основні компетенції бакалавра);
- практична частина (письмове розв'язання розрахунково-аналітичних, ситуаційних творчих завдань).

Тестові завдання містять 50 тестів. За результатами тестування здобувач вищої освіти отримує **40 балів** (1 тест – 0,8 балів). Мінімальна кількість балів за тестові завдання становить **24 бали**.

Практична частина – розв'язання розрахунково-аналітичних, ситуаційних, творчих завдань становить **60 балів**. Розподіл балів проводиться кафедрою в залежності від складності завдань. Мінімальна кількість балів за розв'язання завдань становить **36 балів**.

При формуванні загальної оцінки виходити з того, що у структурі атестаційного екзамену тестові завдання – **40 балів**, практичні завдання – **60 балів**. Загальна оцінка визначається як сума балів за всі виконані завдання і становить **100 балів** за критеріями національної шкали та ECTS.

Оцінка за системою КНТЕУ	Визначення
90-100	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	Вище середнього рівня з кількома помилками
75-81	Загалом правильна робота з певною кількістю значних помилок
69-74	Непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-68	Виконання задовольняє мінімальні критерії
35-59	Потрібно попрацювати перед тим, як перекласти
1-34	Необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс

Рішення щодо присвоєння атестації «бакалавр» атестаційна комісія приймає за умови отримання здобувачем вищої освіти позитивної оцінки, як за тести, так і за виконання практичних завдань.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

ОК 1. Економіка підприємства

1. Бедринець М., Довгань Л. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 292с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с.
3. Богацька Н.М. Управління персоналом як елементом ресурсного потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2023. №8. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1994/2017>
4. Богацька Н.М. Проблеми та перешкоди ефективної господарсько-фінансової діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2021. №11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9533>
5. Богацька Н.М. Аналіз ефективності господарсько-фінансової діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2021. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9411>
6. Богацька Н.М. Особливості оцінки конкурентоспроможності підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7789>
7. Богацька Н.М. Розроблення стратегії міжнародної економічної діяльності підприємства при виході на зовнішні ринки. Ефективна економіка. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6993>
8. Богацька Н.М. Прибуток підприємства: його роль, формування та резерви збільшення в умовах ринкової економіки. Ефективна економіка. 2019. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7253>
9. Вачевський М. В., Мадзігон В. М., Прокопенко І. Ф., Левченко Г. Є., Вачевський О. М., Примаченко Н. М. Промисловий маркетинг: формування професійних компетенцій у майбутніх маркетингістів : підручник / за ред. М. В. Вачевського. Київ : Кондор, 2021. 486 с.
10. Геращенко О. Економіка. Власний бізнес. Перший крок : навч. посіб. Київ: Фоліо, 2020. 124 с.
11. Гринчуцький В., Карапетян Е., Погріщук Б. Економіка підприємства : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 304с.
12. Детермінанти соціально-економічного розвитку підприємств: [колективна монографія]. Вип.4 / [О. О. Бабицька, С. В. Башлай, В. М. Жмайлов, О. Г. Жмайлова, А. М. Забара, А. О. Ільченко, О. В. Ільченко, Л. І. Калачевська, Т. В. Касьяненко, А. І. Кліпун, І. І. Коблянська та ін.] : за наук. ред. Н. І. Строченко, В. В. Пилипенка, О. М. Ковальнової. Суми : Сумський національний аграрний університет, 2018. 344 с.
13. Дмитрієв І.А. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. Харків: ФОП Бровін О.В., 2018. 292 с.

14. Економіка підприємства: збірник тестів і задач / Харченко Т., Шегда А., Сагайдак Ю., Пашнюк Л. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 240с.
15. Економіка підприємства: Навч. посібник / уклад. Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ: НаУКМА, 2018. 343 с.
16. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О.Болтянська .- Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
17. Економіка підприємства: Навчальний посібник / С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк та ін. – 2-ге вид. К. : «ЦП «КОМПРИНТ»». 2018. 392 с.
18. *Економіка підприємства: теорія і практикум : навч.-метод. посіб. / [В. І. Блонська, Т. Г. Васильців, С. С. Гринкевич, Н. М. Заярна, Я. Д. Качмарик, О. Ю. Масленніков, Н. Г. Міценко, І. А. Маринич, І. О. Яценко] : за ред. Н. Г. Міценко, О. І. Яценко. Львів : Магнолія 2006, 2021. 688 с.*
19. Захарченко В., Меркулов М., Ширяєва Л. Економіка підприємства: практикум. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 144с.
20. Іванілов О. Економіка підприємства: нач. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 728с.
21. Кейт Феррацці, Ноель Вейрїч, Кіан Гохар Конкуренція в новому світі праці: навч. посіб. Київ: Лабораторія, 2023. 323 с.
22. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / Р. Л. Лупак, Т. Г. Васильців. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.
23. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
24. *Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М. Економіка і фінанси підприємства : підручник / за заг. ред. Й. М. Петровича. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2021. 406 с. (Вища освіта в Україні).*
25. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
26. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
27. Фінанси підприємств: підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с.
28. *Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Ліра-К, 2020. 596 с.*

ОК 2. Міжнародна економіка

1. Гуткевич С.О. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д.Корінько, Ю.М.Сафонов. - 3-е вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.
2. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с

3. Зінченко В. В., Алькема В. Г., Бурова О. Б., Сотніченко О. А., Петухова О. М., Штанько Л. О. Міжнародна та зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. Львів : Магнолія, 2018. 465 с.
4. Камінська Т. М. Міжнародна економіка: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнесекономіка» денної форми навчання. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 165 с.
5. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях : підручник. Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2017. URL: http://10.0.2.150/docs/CUL/Mizhnarodna_economika_Kozak.pdf.
6. Кульганік О.М. Міжнародна економіка: Робоча програма. ОС «бакалавр» галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальність 051 «Економіка» освітня програма «Економіка бізнесу». Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2021. 36 с.
7. Кульганік О.М., Дергач А. В., Чернишова О.О. Розвиток інвестиційного клімату в Україні в умовах війни. Інфраструктура ринку. Вип.68, 2022. С.218-222. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2022/68_2022/40.pdf
8. Липов В. В. Глобальна економіка : навч. посіб. Харків; Київ : ХНЕУ ім. С. Кузнеця; ЦУЛ, 2018. 439 с.
9. Міжнародна економіка : навч. посіб. / [авт.: С. В. Фомішин, А. П. Румянцев, О. М. Дудченко, О. Є. Лугінін, Л. О. Бетехтіна, М. С. Гамов, М. В. Гудзь, А. О. Єгоров, В. І. Благодатний, Ю. Є. Кирилов, Н. В. Радванська, Я. С. Ларіна, А. В. Рибчук, М. Урбанець та ін.] ; за ред. С. В. Фомішина. Львів : Новий Світ, 2021. 445 с.
10. Міжнародна економіка : опорний конспект лекцій / авт.: Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко, О. В. Дудчак, К. І. Ладиченко. Київ : КНТЕУ, 2014. 176 с.
11. Міжнародна економіка : опорний конспект лекцій / авт.: Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко, О. В. Дудчак, К. І. Ладиченко. Київ : КНТЕУ, 2015. 176 с.
12. Міжнародна економіка : підручник. Ч. 1 / за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2014. 564 с.
13. Міжнародна економіка : підручник. Ч.2 / [А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко, Ю. І. Головня, К. І. Ладиченко, Л. П. Покотилюк, Н. О. Іксарова, В. М. Костюченко, А. В. Бохан] : за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2017. 324 с.
14. Міжнародна макроекономіка : навч. посіб. / [Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик, С. Н. Лебедева, М. І. Барановська, М. А. Левицький, О. В. Захарченко, Є. В. Кравченко, М. В. Гронська, Л. А. Пархоменко та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. М. Пахомова, Н. С. Логвінової. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 400 с.
15. Міжнародна мікроекономіка : навч. посіб. / [Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик, С. Н. Лебедева, М. І. Барановська, О. В. Захарченко, Є. В. Кравченко, Т. К. Метіль, М. А. Левицький, М. В. Гронська та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. М. Пахомова, Н. С. Логвінової. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 367 с.

16. *Світова економіка : навч. посіб. / [Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик та ін.] ; за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2018. URL: http://10.0.2.150/docs/CUL/Svitova_ekonomika_Kozak_2018.pdf.*
17. Сидоров О. А., Фісуненко Н. О., Альошина Т. В. С 34 Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник; кол. авторів; за заг. ред. д. е. н. Фісуненко П. А. – Дніпро: Арт-Прес, 2023, 400 с.
18. *Транснаціональні корпорації : навч. посіб. / [О. В. Шкурупій, В. В. Гончаренко, Т. А. Дейнека, Т. О. Білоброва, І. А. Артеменко]; за ред. О. В. Шкурупій. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 240 с.*

ОК 3. Макроекономіка

1. Khachatryan, V., Pavlyuk, T., Pohrishchuk, H., Dobizha, N., Bezchotnikova, S., & Osipova, L. (2022). Specific Features of Investment in Human Capital in the Postmodern Society. *Postmodern Openings*, 13 (1 Sup1), 184-197. <https://doi.org/10.18662/po/13.1Sup1/421>
2. Osipova L. Analysis of some aspects of Ukraine's fiscal policy during the pandemic. Slovakia, *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*. Kosice. Slovakia. 2021. Vol. 9. No. 1 Issue 4. 146 p., P. 140-143.
3. Osipova L., Pavlyuk, T. THE MARKET MECHANISM AND THE FORMATION OF AN EFFECTIVE NATIONAL ECONOMIC MODEL. ROLE OF SCIENCE AND EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT : monograph. [Edited by Magdalena Wierzbik-Strońska and Iryna Ostopolets]. Publishing House of University of Technology, Katowice, 2021. 980 с. (Part 1.14, P.119 – 125).
4. *Козакова О. М., Забарна Е. М. Макроекономіка: підручник. Херсон: Олді-плюс, 2019. 428 с.*
5. *Кулішов В. В. Мікро- макроекономіка: підручник. Львів: Магнолія. 2006, 2019. 484 с.*
6. *Макроекономіка: підручник. М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. 2-ге вид., переробл. Суми: Сумський державний університет, 2021. 307 с.*
7. *Мікро- та макроекономіка: [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студентів освітнього ступеня бакалавр, галузей знань – 07 Управління та адміністрування, 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальностей 075 Маркетинг, 281 Публічне управління та адміністрування, освітні програми – Промисловий маркетинг, Адміністративний менеджмент, Електронне урядування. / уклад. О. І. Андрусь. – Електронні текстові дані. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с.*
8. Осіпова Л. В. Загострення проблем ринку праці в умовах глобалізації. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 104-110.

9. Осіпова Л. В., Павлюк Т. І. Вплив глобалізації на національний ринок праці. STAGES OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF INDEPENDENT UKRAINE : monograph. Pasichnyk Yu., Radchenko O., Sukach O. etc. (2021). *Stages of Formation and Development of the Economy of Independent Ukraine*: Collective monograph [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Yu. Pasichnyk]. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 443 p. (Part 3.14, P.275 – 292).
10. Решетило В. П. *Мікроекономіка, макроекономіка та міжнародна економіка: конспект лекцій для магістрів спеціальності 073 – Менеджмент / В. П. Решетило, І. А. Островський, М. С. Наумов; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 100 с.*

ОК 4. Мікроекономіка

1. Базилінська О.Я., Мініна О.В. Мікроекономіка : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 352 с.
2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 685 с.
3. Герасименко А. Г., Квіцинська Н. В. Мікроекономіка : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2016. 103 с.
4. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська, О. С. Марченко, Л. В. Нечипорук, К. Г. Губін, І. А. Вовк, О. М. Левковець, О. О. Набатова, Овсієнко О.В., Чуприна О.О.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків : Право, 2019. 268 с.
5. Економічна теорія : підручник / В. П. Якобчук, Є. І. Ходаківський, В. А. Довженко, О. В. Захаріна, О. В. Іванюк, І. В. Кравець, І. Л. Литвинчук, Л. І. Симоненко, С. В. Тищенко, Н. С. Пугачова; за заг. ред. В. П. Якобчук. Київ : Ліра-К, 2022. 450 с.
6. Кулішов В. В. Мікро- макро економіка : підручник. Львів : Магнолія 2006, 2019. 484 с.
7. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посібник. 2-ге вид., переробл. та доп. Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2014. Систем. вимоги: Acrobat Reader. Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/CUL/Istoria_Ekonomiki_Mazeluh_2104.pdf.
8. Міжнародна мікроекономіка : навч. посіб. / [Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик, С. Н. Лебедева, М. І. Барановська, О. В. Захарченко, Є. В. Кравченко, Т. К. Метіль, М. А. Левицький, М. В. Гронська та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. М. Пахомова, Н. С. Логвінової. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 367 с.

Додаткові

9. Данило С. І. Сучасне розуміння товару як предмета торгівлі. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «економіка і менеджмент»*. 2019. Вип. 2 (80). С. 8–11.
10. Каленич І. С. Економічна сутність витрат і собівартості продукції. *Бізнес Інформ*. 2019. No 11. С. 241–246.
11. Клименко Н. А., Штанько І. І. Аналіз конкурентного середовища на ринку фіксованого інтернету України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. No 8. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?Op=1&z=1482> (дата звернення: 19.02.2023).
12. Козак О. А., Грищенко О. Ю. Особливості формування попиту та пропозиції на ринку яловичини. *Економіка АПК*. 2019. No 7 С. 21–124 28
13. Кравченко О. А. Використання законів мікроекономіки в операційному менеджменті підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Випуск 4 (15). С. 108–113.
14. Опенько І. А. Коефіцієнт Енгеля як інтегральний показник використання земель лісогосподарського призначення. *Агросвіт*. 2019. No 20. С. 24–30.
15. Павлюк Т. І. Роль держави у становленні ринкових відносин. *Інфраструктура ринку*. 2020. 49. С.8-12.
16. Савко О. Я. Дослідження умов функціонування природних монополій. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: економіка і управління*. 2019. Т. 30 (69). No 2. 160–164.
17. Чатченко Т. В., Давидова І. А. Ринок праці в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. *Бізнес Інформ*. 2019. No 7. С. 170–175.
18. Шкодїна І. В. Мікроекономіка та макроекономіка: навч.-метод. матеріали для студентів спец. 292 «Міжнародні економічні відносини». Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 45 с.

Інтернет - ресурси

19. www.bank.gov.ua – Національний Банк України.
20. www.ukrstat.gov.ua – Державний комітет статистики України
21. www.me.gov.ua – Міністерство економіки України